

2020 ÇİN'İN DÜŞÜK KARBON STRATEJİSİ İÇİN BİR DÖNÜM NOKTASI OLACAK MI? RAPORU ÖZETİ *

COVID19 Krizi, karbon emisyonlarının düşürülmesi, iklim değişikliği ile mücadele ve temiz enerjiye geçiş için tarihi bir dönüm noktası oluşturdu. Devletler, ekonomik toparlanma döneminde yapacakları enerji yatırımlarını bu doğrultuda yönlendirirlerse bu iklim değişikliği ile mücadele ve Paris Anlaşması hedeflerine ulaşma konusunda dünyanın geleceği için büyük bir fırsat yaratacak. Fakat henüz sürecin o istikamette ilerleyip ilerlemeyeceği dünyanın en büyük 3 emisyon üreticisi Çin, ABD ve AB'nin nasıl bir yol izleyeceği ile ilgili. Özellikle Çin'in enerji dönüşümü hayati önem taşıyor.

22 Eylül 2020'de Çin Devleti Başkanı Xi'nin Çin'in 2060 yılında sıfır emisyon bir ülke haline geleceğini açıklaması bütün dünyada yankı buldu. Çin uzun yıllardır dünyanın en çok karbon salımı yapan ülkesi konumunda. Küresel karbon emisyonlarının %27'sini Çin üretiyor. Bu oran ABD, İngiltere, Almanya ve Fransa'nın ürettiği toplam emisyon oranından daha fazla. Çin geçtiğimiz 20 yılda, enerji güvenliği ve sanayinin devamını sağlamak için çok ciddi kömür ve petro kimya yatırımları yaptı. Şu anda dünyadaki kömürün yaklaşık yarısını Çin tek başına tüketiyor. Daha da önemlisi COVID19 Krizi esnasında Çin Hükümeti'nin onayladığı yeni termik santral sayısı 2019 yılı aynı döneminden çok daha fazla.

COVID19 Krizi ile beraber Çin ilk ekonomik teşvik planını açıklayan ülkelerden birisi oldu. GSMH'sinin %7'sine tekabül eden bir teşvik planını Pekin devreye soktu. Birçok OECD ülkesinde bu oran %10'u aştı. 2008 Mortgage Krizi'nde ise bu oranın OECD ülkeleri arasında ortalaması %12'i aşmıştı. 2003-2019 döneminde Çin'in ticari ve sanayi komplekste enerji tüketimi %250 arttı. Fakat aynı dönemde GSMH'si ise 4 kat arttı. Aynı dönemde Çin'in enerji sepeti de ciddi şekilde farklılaştı. 2003-2004 enerji darboğazından sonra Çin, kömürden gaza geçişi hızlandırdı, yenilenebilir enerji yatırımlarını ciddi oranda artırdı, on yılda dünyanın en büyük güneş enerjisi kurulum kapasitesine ulaştı. 2030 yılında yenilenebilir enerjinin Çin'in enerji tüketimindeki payının %20'yi aşması bekleniyor.

Kömürün Çin'in enerji tüketimindeki payı 2013'te %74 iken 2019'da bu oran %57'ye düştü. Aynı dönemde doğal gazın enerji tüketimindeki payı %3'ten %8'e yükseldi. Yenilenebilir enerjinin payı ise %6'dan %15'e çıktı. Rüzgar ve güneş enerjisinin elektrik tüketimindeki payı 2007'de %1,3 iken bu oran 2019'da %9'a çıktı. Hidroelektrik enerjisinin de hesaba katılmasıyla bu oran %31'e yükseldi.

* "Does 2020 mark a critical juncture in China's low-carbon energy transition?", [Oxfordenergy](#)

Kasım 2020

COVID19 Krizi sürecinde 2020 yılının ilk 6 ayı istatistiklerine baktığımızda kömür ve petrol üretiminin 2019 yılının aynı dönemine göre daha yüksek olduğu ortaya çıkıyor. Fakat aynı şekilde rüzgar ve güneş enerjisi üretiminin de 2019 yılının aynı dönemine göre hafif bir artış gösterdiği gözleniyor. 2019 yılının ilk 6 ayındaki karbon salımı ve 2020 yılı ilk 6 ayında karbon salımı mukayese edildiğinde ise emisyon oranlarının küresel çapta tarihin en büyük düşüşünü yaşamış olmasına rağmen Çin'de 2020'nin ikinci çeyreğindeki emisyon oranı, 2019 aynı döneminden %4-5 fazla gerçekleşti.

2019 yılı sonunda Çin'in hidroelektrik kapasitesi 13. Kalkınma Planı'nda hedeflenen 340 GW'ın biraz altında gerçekleşip 326 GW'ı aştı. Şu anda ise 52 GW hidroelektrik kapasite kurulum aşamasında. Nükleer enerjide ise yatırımlar devam ediyor. Çin Hükümeti 2020 yılında hedeflenen 52 GW nükleer kapasiteye ulaştı. 2025'te ise bu kapasitenin 70 GW'ı aşması hedefleniyor.

Başkan Xi'nin taahhüt ettiği gibi 2060 yılında Çin sıfır emisyon üreten bir ülke halini alabilir mi? sorusunun cevabını vermek oldukça güç. Bu, Çin'in önümüzdeki dönemdeki ekonomik büyümesi, ABD ile ticaret savaşlarının geleceği, petrol ve kömür yatırımları, küresel enerji fiyatları ve Çin'in son Kalkınma Planı'nda ortaya koyduğu gibi hırslı bir yenilenebilir enerji stratejisi üzerine önümüzdeki birkaç on yılda ne kadar yoğunlaşacağı ile ilgili.

Fakat, Çin'in 2060'da sıfır emisyon hedefine ulaşip temiz enerjiye geçişi sağlayıp sağlayamayacağı konusunda COVID19 sürecinde ortaya koyduğu yatırım, teşvik ve regülasyonlara bakarak şu sonuca varabiliriz. Çin Hükümeti ekonomik kalkınma, sosyal istikrar ve istihdamı, emisyon hedeflerinin ve temiz enerjiye geçiş stratejisinin çok üzerinde tutuyor. Dolayısıyla 2020 COVID19 Krizi'nin Çin'in sıfır karbon hedefi doğrultusunda bir dönüm noktası olması beklenmiyor.

* "Does 2020 mark a critical juncture in China's low-carbon energy transition?", [Oxfordenergy](#)